

กระทู้ถามที่ ๓๐๔/ร.

สภาผู้แทนราษฎร

๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓

เรื่อง การก่อสร้างศูนย์วิจัยนิวเคลียร์ที่จังหวัดนครนายก

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

ข้าพเจ้าขอตั้งกระทู้ถาม ถามรัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ดังต่อไปนี้

ตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์ได้ตั้งกระทู้ถามเรื่อง การก่อสร้างศูนย์วิจัยนิวเคลียร์ที่อำเภอองครักษ์ จังหวัดนครนายก วงเงินงบประมาณ ๓,๓๕๕ ล้านบาทเศษ โดยองค์การสำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ ได้เซ็นสัญญาว่าจ้างบริษัทเอกชนตั้งแต่วันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๕๐ ซึ่งรัฐมนตรีในขณะนั้นยังไม่มีคำตอบที่ชัดเจน กระทั่งเกิดความเปลี่ยนแปลงทางการเมือง และท่านเข้าดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ตามประกาศพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งเมื่อวันที่ ๒๐ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งระยะเวลาผ่านไปเป็นเวลานานกว่า ๑ ปีเศษ จึงขอเรียนถามว่า

๑. ในฐานะรัฐมนตรีที่ทราบปัญหาเป็นอย่างดี เวลาปีเศษที่ผ่านมา ได้ดำเนินการติดตามตรวจสอบเรื่องนี้อย่างไร อีกทั้งมีการเบิกจ่ายเงินในโครงการนี้ไปแล้วเป็นจำนวนเท่าใด มีการตั้งงบประมาณเพิ่มเติมอีกหรือไม่ ถ้ามีเป็นจำนวนเท่าใด รวมทั้งที่ตั้งไว้เมื่อแรกเริ่มโครงการถึงปัจจุบันมูลค่าของโครงการมีจำนวนเท่าใด

๒. โครงการดังกล่าวมีความล่าช้าอย่างเห็นได้ชัดมีผู้รับผิดชอบหรือไม่ ได้มีการพิจารณาถึงความเสียหายที่เกิดกับสำนักงานปรมาณูเพื่อสันติเพียงใด

๓. สำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ ได้มีการศึกษาโครงการก่อสร้างใหญ่ๆ เช่น เตาปฏิกรณ์ปรมาณูเพื่อผลิตไฟฟ้าสำหรับชดเชยการผลิตไฟฟ้าด้วยพลังงานรูปแบบอื่นหรือไม่ หากมีขอทราบรายละเอียดพอสังเขป

ขอให้ตอบในที่ประชุมสภา

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

ร้อยตำรวจโท เขาวริน ลัทธศักดิ์ศิริ

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย

คำตอบกระทู้ถามที่ ๓๐๔/ร.

ของ ร้อยตำรวจโท เขาวริน ลัทธศักดิ์ศิริ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
เรื่อง การก่อสร้างศูนย์วิจัยนิวเคลียร์ที่จังหวัดนครนายก

ข้าพเจ้า นายวิระชัย วีระเมธีกุล ซึ่งได้รับพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เมื่อวันที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๕๓ ขอตอบกระทู้ถามฉบับลงวันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ ของท่านสมาชิกผู้มีความเกียรตินี้ ดังนี้

คำถามข้อที่ ๑

ในฐานะรัฐมนตรีที่ทราบปัญหาเป็นอย่างดี เวลาพิเศษที่ผ่านมา ได้ดำเนินการติดตามตรวจสอบเรื่องนี้อย่างไร อีกทั้งมีการเบิกจ่ายเงินในโครงการนี้ไปแล้วเป็นจำนวนเท่าใด มีการตั้งงบประมาณเพิ่มเติมอีกหรือไม่ ถ้ามีเป็นจำนวนเท่าใด รวมทั้งที่ตั้งไว้เมื่อแรกเริ่มโครงการถึงปัจจุบันมีมูลค่าของโครงการ มีเป็นจำนวนเท่าใด

คำตอบข้อที่ ๑

ในเรื่องนี้ได้มีการติดตามตรวจสอบโดยได้เชิญหัวหน้าหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้แก่ สำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ และ สถาบันเทคโนโลยีนิวเคลียร์แห่งชาติ (องค์การมหาชน) พร้อมปลัดกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และรองปลัดกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ที่กำกับดูแลเพื่อร่วมกันหาแนวทางในการดำเนินงาน และได้ติดตามความคืบหน้าในการตรวจสอบเป็นระยะ เพื่อให้ทราบผลการตรวจสอบโดยเร็ว

โครงการการก่อสร้างศูนย์วิจัยนิวเคลียร์ที่จังหวัดนครนายก ได้มีการเบิกจ่ายไปแล้ว (ในช่วงปีงบประมาณ ๒๕๔๐ - ๒๕๔๓) รวมทั้งสิ้น ๓,๘๓๑.๒๘๑ ล้านบาท ซึ่งประกอบด้วย

- ค่าที่ดิน ค่าออกแบบ ควบคุมงานการก่อสร้างอาคารสำนักงาน เป็นเงิน ๑,๗๔๘.๑๕๓ ล้านบาท
- ค่าจ้างที่ปรึกษาฯ เป็นเงิน ๒๔๖.๕๖๕ ล้านบาท
- ค่าออกแบบและก่อสร้างเตาปฏิกรณ์นิวเคลียร์ เพื่อการวิจัย เป็นเงิน ๑,๘๓๕.๕๖๓๔ ล้านบาท

ทั้งนี้ ไม่มีการตั้งงบประมาณเพิ่มเติมอีก โดยที่งบประมาณที่ตั้งไว้เมื่อแรกเริ่มโครงการถึงปัจจุบันมูลค่าของโครงการเป็นจำนวนเงิน ๔,๘๒๖.๕๘๖ ล้านบาท

นอกจากนี้ กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ได้แต่งตั้งคณะกรรมการกำกับ ติดตามการดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาโครงการจัดตั้งศูนย์วิจัยนิวเคลียร์องค์กรัก โดยคณะกรรมการฯ จะรายงานผลการกำกับและติดตามการแก้ไขปัญหา ตลอดจนปัญหาอุปสรรคเสนอให้ข้าพเจ้าทราบทุกระยะ

ขณะนี้ได้เร่งรัดให้ทั้งสำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ และ สถาบันเทคโนโลยีนิวเคลียร์แห่งชาติ (องค์การมหาชน) เข้าร่วมเป็นคู่ความร่วมมือตามคำแนะนำของอัยการเรียบร้อยแล้ว ปัจจุบัน อยู่ในขั้นตอนการกำกับให้ทั้ง สำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ และ สถาบันเทคโนโลยีนิวเคลียร์แห่งชาติ (องค์การมหาชน) ให้ความร่วมมือกับพนักงานอัยการอย่างใกล้ชิด เพื่อประโยชน์สูงสุดในทางคดี

คำถามข้อที่ ๒

โครงการดังกล่าวมีความล่าช้าอย่างเห็นได้ชัดมีผู้รับผิดชอบหรือไม่ ได้มีการพิจารณาถึงความเสียหายที่เกิดกับสำนักงานปรมาณูเพื่อสันติเพียงใด

คำตอบข้อที่ ๒

เนื่องจากโครงการดังกล่าวมีความล่าช้า ทำให้เกิดความเสียหายขึ้น สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ได้มีหนังสือถึงกระทรวงวิทยาศาสตร์ ฯ เพื่อแจ้งการตรวจสอบของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน กรณีการตรวจสอบเรื่องการจ้างที่ปรึกษาโครงการวิจัยนิวเคลียร์องค์รักษ์ และการจ้างเหมาออกแบบและก่อสร้างอาคารเครื่องปฏิกรณ์ ฯ พร้อมอุปกรณ์ระบบขจัดกากกัมมันตรังสีของสำนักงานปรมาณูเพื่อสันติว่าผลการตรวจสอบมีพฤติการณ์อันน่าเชื่อว่า มีการทุจริต หรือมีการปฏิบัติหน้าที่ หรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ ทำให้ทางราชการเสียหาย จึงได้แจ้งให้กระทรวงวิทยาศาสตร์ ฯ แต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิด ทางวินัย กับผู้เกี่ยวข้อง ตามกฎหมายหรือระเบียบแบบแผนของทางราชการ

ต่อมา กระทรวงวิทยาศาสตร์ ฯ ได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิด และสอบสวนหาข้อเท็จจริงขึ้น ตามนัยผลการตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ซึ่งจากการสอบสวนของคณะกรรมการ ฯ ได้พิจารณาในเรื่องของการจ้างที่ปรึกษาโครงการวิจัยนิวเคลียร์องค์รักษ์ก่อน โดยในเรื่องของการจ้างเหมาออกแบบและก่อสร้างอาคารเครื่องปฏิกรณ์ ฯ พร้อมอุปกรณ์ระบบขจัดกากกัมมันตรังสี (บริษัท เจอเนอร์ล อะตอมมิกส์ : GA) เป็นเรื่องที่มีเอกสารหลักฐาน และรายละเอียดที่เกี่ยวข้องจำนวนมาก ประกอบกับมีประเด็นปัญหาในเรื่องที่เกี่ยวกับการกำหนดมูลค่าความเสียหาย และความรับผิดชอบที่อาจจะมีผลสัมพันธ์กับกรณีที่กำลังมีข้อพิพาทระหว่างสำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ กับ บริษัท GA ผู้รับจ้างการก่อสร้าง ฯ ซึ่งอยู่ในระหว่างดำเนินการในชั้นอนุญาโตตุลาการ

จากการสอบข้อเท็จจริงกรณีของการจ้างที่ปรึกษาโครงการ ฯ (บริษัท อิเล็กโทรวัตต์ เอ็นจิเนียริง เซอร์วิสเขต จำกัด : EWE) คณะกรรมการ ฯ ได้ดำเนินการแล้วเสร็จ โดยคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริง ฯ เห็นว่า กรณีดังกล่าว ทางราชการได้รับความเสียหาย โดยมีมูลค่าความเสียหายที่ราชการได้รับ จำนวน ๑๓๘,๘๘๒,๑๔๐ บาท ซึ่งมีเจ้าหน้าที่ที่อยู่ในข่ายที่ต้องรับผิดชอบทั้งในส่วนของความรับผิดชอบทางละเมิด และทางวินัย จำนวน ๓ ราย โดยกรมบัญชีกลางได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงการคลัง พิจารณาสำนวนสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิด ฯ เห็นว่า มูลค่าความเสียหายที่ทางราชการ ได้รับ จำนวน ๑๓๘,๘๘๒,๑๔๐ บาท และมีเจ้าหน้าที่ที่อยู่ในข่ายที่ต้องรับผิดชอบจำนวน ๓ ราย จึงให้เรียกเจ้าหน้าที่ผู้ต้องรับผิดชอบ ชดใช้ค่าเสียหายให้แก่ทางราชการโดยด่วน ต่อมา สำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ ในฐานะหน่วยงานผู้ได้รับความเสียหาย ได้มีคำสั่งเรียกให้เจ้าหน้าที่ผู้ก่อความเสียหายทั้ง ๓ ราย ชดใช้ค่าเสียหายให้แก่ทางราชการแล้ว และขณะนี้เจ้าหน้าที่ผู้ก่อความเสียหาย ได้ใช้สิทธิ ตามกฎหมายต่อสู้ความรับผิดชอบต่อศาลปกครองกลาง โดยยังคงอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาล

กระทรวงวิทยาศาสตร์ ฯ ได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัย เจ้าหน้าที่ผู้ก่อความเสียหายดังกล่าว แต่เนื่องจากเจ้าหน้าที่จำนวน ๒ ราย ได้เกษียณอายุราชการไปก่อนที่จะมีการชี้มูลความผิด การดำเนินการทางวินัยแก่เจ้าหน้าที่ทั้ง ๒ รายจึงไม่อาจทำได้ ซึ่งผลการดำเนินการทางวินัยต่อเจ้าหน้าที่ ๑ รายที่เหลือ โดยผลการดำเนินการปรากฏว่า เจ้าหน้าที่ผู้ก่อความเสียหายดังกล่าวได้กระทำการ อันถือเป็นการกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ซึ่งขณะนี้อยู่ในขั้นตอนของผู้มีอำนาจ ออกคำสั่งลงโทษ ปลดออกเจ้าหน้าที่ผู้ก่อความเสียหายดังกล่าว

สำหรับการดำเนินการสอบข้อเท็จจริง ฯ ในส่วนของการจ้างเหมาออกแบบและก่อสร้าง อาคารเครื่องปฏิกรณ์ ฯ พร้อมอุปกรณ์ระบบจัดกากกัมมันตรังสี (บริษัท GA) ขณะนี้คณะกรรมการ ฯ ได้ตรวจสอบข้อเท็จจริงเสร็จเรียบร้อยแล้ว และอยู่ในขั้นตอนของการจัดทำรายงานผลการสอบข้อเท็จจริง เสนอผู้มีอำนาจเพื่อสั่งการต่อไป

คำถามข้อที่ ๓

สำนักงานปรมาณูเพื่อสันติได้มีการศึกษาโครงการก่อสร้างใหญ่ๆ เช่น เตาปฏิกรณ์ปรมาณู เพื่อผลิตไฟฟ้าสำหรับชดเชยการผลิตไฟฟ้าด้วยพลังงานรูปแบบอื่นหรือไม่ หากมีขอทราบรายละเอียด พอสังเขป

คำตอบข้อที่ ๓

ในปัจจุบัน สำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ ทำหน้าที่ในการกำกับดูแลความปลอดภัยทางนิวเคลียร์และรังสี จึงไม่มีโครงการก่อสร้างใหญ่ ๆ ส่วนเตาปฏิกรณ์ปรมาณูเป็นภารกิจของสถาบันเทคโนโลยีนิวเคลียร์แห่งชาติ (องค์การมหาชน) ซึ่งสถาบันได้ว่าจ้างศูนย์บริการวิชาการแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ดำเนินการโครงการศึกษาความเป็นไปได้และการจัดทำแผนธุรกิจของการพัฒนาโครงสร้างด้านเทคโนโลยีนิวเคลียร์ ในส่วนติดตั้งเตาปฏิกรณ์ปรมาณูวิจัยและระบบผลิตไอโซโทปรังสีพร้อมอุปกรณ์ประกอบ ณ อำเภอองครักษ์ จังหวัดนครนายก ซึ่งโครงการดังกล่าวได้ศึกษาถึงประโยชน์ของการดำเนินการโครงการศูนย์วิจัยนิวเคลียร์ ความสูญเสียโอกาสเนื่องจากความล่าช้าของโครงการศูนย์วิจัยนิวเคลียร์องค์การที่ผ่านมา ๑๒ ปี รวมถึงประมาณการรายได้ที่จะเกิดขึ้นจากโครงการเปรียบเทียบระหว่างการใช้เครื่องปฏิกรณ์ปรมาณูวิจัย ๑๐ MV และ ๓๐ MV ซึ่งศูนย์บริการวิชาการ ฯ จะส่งผลการศึกษาให้ สถาบันเทคโนโลยีนิวเคลียร์แห่งชาติ (องค์การมหาชน) ภายในสิ้นเดือนมิถุนายน ๒๕๕๓ อย่างไรก็ตาม จากการศึกษาข้อมูลการใช้ประโยชน์เทคโนโลยีนิวเคลียร์ที่ผ่านมา ประเทศไทยมีความต้องการใช้เทคโนโลยีนิวเคลียร์ในส่วนที่ต้องอาศัยประโยชน์จากโครงสร้างพื้นฐานด้านเครื่องปฏิกรณ์ปรมาณูวิจัย แบ่งออกเป็น ๔ ด้านใหญ่ ได้แก่ ด้านการแพทย์ อุตสาหกรรม การเกษตรและการศึกษาวิจัย เป็นต้น นอกจากนี้ประเทศไทยเริ่มมีการใช้เทคโนโลยีนิวเคลียร์ตรวจวิเคราะห์ติดตามด้านสิ่งแวดล้อมมากขึ้น ซึ่งจากการประเมินความต้องการในด้านต่าง ๆ พบว่าโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีนิวเคลียร์ในส่วนที่ติดตั้งเครื่องปฏิกรณ์ปรมาณูวิจัยและระบบผลิตไอโซโทปของสถาบันเทคโนโลยีนิวเคลียร์แห่งชาติ (องค์การมหาชน) จะก่อให้เกิดศักยภาพต่อประเทศดังนี้

๑. มีโครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญรองรับการวิจัยและการให้บริการด้วยเทคโนโลยีนิวเคลียร์ขั้นสูงที่ทันสมัย ให้แก่นักวิจัยและนิสิตนักศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา

๒. มีศักยภาพในการเพิ่มผลผลิตและสร้างมูลค่าเพิ่มผลิตภัณฑ์สูงขึ้น เช่น การเพิ่มผลผลิตด้านเกษตรกรรม การฉายรังสีอัญมณี การโคปสารกึ่งตัวนำ การตรวจสอบแบบไม่ทำลายโดยถ่ายภาพด้วยรังสีนิวตรอน ส่งผลต่อเศรษฐกิจและสังคมทั้งทางตรงและทางอ้อม

๓. สร้างความทัดเทียมในการพัฒนาบุคลากรด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีนิวเคลียร์และการทำวิจัยร่วมระหว่างสถาบันในประเทศและต่างประเทศ

๔. สร้างความรู้และประสบการณ์ในการบริหารจัดการเครื่องปฏิกรณ์ปรมาณูวิจัยที่มีกำลังสูงให้กับเจ้าหน้าที่และบุคลากรของสถาบันเทคโนโลยีนิวเคลียร์แห่งชาติ (องค์การมหาชน)

๕. เป็นแหล่งฝึกอบรมและเรียนรู้เทคโนโลยีนิวเคลียร์ขั้นสูงเพื่อให้ประเทศไทยก้าวทันทัดเทียมอารยะประเทศและสนับสนุนการเตรียมความพร้อมด้านโรงไฟฟ้านิวเคลียร์

๖. ก่อให้เกิดงานวิจัยและพัฒนาทางด้านเทคโนโลยีนิวเคลียร์ใหม่ ๆ และการวิจัยด้านความรู้ใหม่ ที่ไม่สามารถเกิดจากเครื่องปฏิกรณ์ปรมาณูวิจัยเดิม และเสริมต่อศักยภาพโครงสร้างพื้นฐานของสถานปฏิบัติการนิวเคลียร์ (Nuclear facility) สถาบันเทคโนโลยีนิวเคลียร์แห่งชาติ (องค์การมหาชน) องค์กรฯ ซึ่งรัฐได้ลงทุนไปส่วนหนึ่งแล้วให้สมบูรณ์

กระทรวงวิทยาศาสตร์ ฯ โดย สถาบันเทคโนโลยีนิวเคลียร์แห่งชาติ (องค์การมหาชน) จะเป็นแหล่งให้ความรู้เบื้องต้นสำหรับการจัดหาพลังงานไฟฟ้าโดยใช้เทคโนโลยีนิวเคลียร์